

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ВИРОБИ КОСМЕТИЧНІ ДЛЯ МАКІЯЖУ НА ЖИРОВОСКОВІЙ ОСНОВІ

Загальні технічні умови

ДСТУ 4774:2007

Видання офіційне

БЗ № 10–2006/628

Київ
ДЕРЖСПОЖИВСТАНДАРТ УКРАЇНИ
2009

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО: Технічний комітет стандартизації «Продукція парфумерно-косметичної промисловості» (ТК 84)

РОЗРОБНИКИ: **І. Голубчикова; О. Гудзь; В. Кондратенко; В. Палюх; О. Роїк; В. Сікалов; О. Худайкулова; Н. Шашло**

2 ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Держспоживстандарту України від 28 квітня 2007 р. № 95

3 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ (зі скасуванням в Україні чинності ГОСТ 28767–90)

**Право власності на цей документ належить державі.
Відтворювати, тиражувати і розповсюджувати його повністю чи частково
на будь-яких носіях інформації без офіційного дозволу заборонено.
Стосовно врегулювання прав власності треба звертатися до Держспоживстандарту України**

Держспоживстандарт України, 2009

ЗМІСТ

	С.
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Терміни та визначення понять	2
4 Класифікація	3
5 Загальні технічні вимоги	3
6 Вимоги щодо безпеки	4
7 Вимоги щодо охорони довкілля	4
8 Пакування	5
9 Маркування	5
10 Правила приймання	6
11 Методи контролювання	6
12 Правила транспортування та зберігання	9
13 Гарантії виробника	9
Додаток А Бібліографія	10

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

**ВИРОБИ КОСМЕТИЧНІ ДЛЯ МАКІЯЖУ
НА ЖИРОВОСКОВІЙ ОСНОВІ**
Загальні технічні умови

**ИЗДЕЛИЯ КОСМЕТИЧЕСКИЕ ДЛЯ МАКИЯЖА
НА ЖИРОВОСКОВОЙ ОСНОВЕ**
Общие технические условия

**COSMETIC PRODUCTS FOR MAKE-UP
ON FATTY AND WAXY BASIS**
General specification

Чинний від 2009-01-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей стандарт поширюється на вироби декоративної косметики на жировосковій основі (далі — вироби декоративної косметики), призначені для макіяжу і догляду за шкірою, очима та губами.

1.2 Вимоги щодо безпеки виробів декоративної косметики та щодо охорони довкілля викладені у розділах 5, 6 і 7 цього стандарту.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі нормативні документи:

ДСТУ 2472:2006 Продукція парфумерно-косметична. Терміни та визначення понять

ДСТУ 3031-95 (ГОСТ 30279-95) Шампуні та піномийні засоби. Мікробне забруднення. Метод виявлення *Staphylococcus aureus*

ДСТУ 3032-95 (ГОСТ 30280-95) Шампуні та піномийні засоби. Метод обліку вмісту дріжджів і виявлення *Candida albicans*

ДСТУ 3033-95 (ГОСТ 30281-95) Шампуні та піномийні засоби. Мікробне забруднення. Метод виявлення *Pseudomonas aeruginosa*

ДСТУ 3034-95 (ГОСТ 30282-95) Шампуні та піномийні засоби. Мікробне забруднення. Метод виявлення бактерій *Escherichia coli*

ДСТУ 3438-96 (ГОСТ 30468-97) Шампуні та піномийні засоби. Метод визначення загальної забрудненості мікроорганізмами

ДСТУ 4221:2003 Спирт етиловий ректифікований. Технічні умови

ГОСТ 12.1.004-91 ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования (ССБП. Пожежна безпека. Загальні вимоги)

ГОСТ 12.1.005-88 ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны (ССБП. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до повітря робочої зони)

ГОСТ 12.2.003-91 ССБТ. Оборудование производственное. Общие требования безопасности (ССБП. Устаткування виробниче. Загальні вимоги щодо безпеки)

- ГОСТ 12.3.002–75 (СТ. СЭВ 1728–79) ССБТ. Процессы производственные. Общие требования безопасности (ССБП. Процеси виробничі. Загальні вимоги щодо безпеки)
- ГОСТ 12.4.013–85 ССБТ. Очки защитные. Общие технические условия (ССБП. Окуляри захисні. Загальні технічні умови)
- ГОСТ 12.4.021–75 ССБТ. Системы вентиляционные. Общие требования (ССБП. Системи вентиляційні. Загальні вимоги)
- ГОСТ 12.4.028–76 ССБТ. Респираторы ШБ-1 «Лепесток». Технические условия (ССБП. Респиратори ШБ-1 «Лепесток». Технічні умови)
- ГОСТ 12.4.131–83 Халаты женские. Технические условия (Халати жіночі. Технічні умови)
- ГОСТ 12.4.132–83 Халаты мужские. Технические условия (Халати чоловічі. Технічні умови)
- ГОСТ 1770–74 Посуда мерная лабораторная стеклянная. Цилиндры, мензурки, колбы, пробирки. Общие технические условия (Посуд мірний лабораторний скляний. Циліндри, мензурки, колби, пробірки. Загальні технічні умови)
- ГОСТ 2874–82 Вода питьевая. Гигиенические требования и контроль за качеством (Вода питна. Гігієнічні вимоги і контролювання якості)
- ГОСТ 4204–77 Кислота серная. Технические условия (Кислота сірчана. Технічні умови)
- ГОСТ 5456–79 Гидроксиламина гидрохлорид. Технические условия (Гідроксиламіну гідрохлорид. Технічні умови)
- ГОСТ 5556–81 Вата медицинская гигроскопическая. Технические условия (Вата медична гігроскопічна. Технічні умови)
- ГОСТ 5789–78 Тoluол. Технические условия (Толуол. Технічні умови)
- ГОСТ 6709–72 Вода дистиллированная. Технические условия (Вода дистильована. Технічні умови)
- ГОСТ 9412–93 Марля медицинская. Общие технические условия (Марля медична. Загальні технічні умови)
- ГОСТ 9880–76 Тoluол каменноугольный и сланцевый. Технические условия (Толуол кам'яноугільний і сланцевий. Технічні умови)
- ГОСТ 20010–93 Перчатки резиновые технические. Технические условия (Рукавички гумові технічні. Технічні умови)
- ГОСТ 21241–89 Пинцеты медицинские. Общие технические требования и методы испытаний (Пінцети медичні. Загальні технічні вимоги і методи випробовування)
- ГОСТ 24104–88 Весы лабораторные общего назначения и образцовые. Общие технические условия (Ваги лабораторні загальної призначеності та зразкові. Загальні технічні умови)
- ГОСТ 24363–80 Калия гидроокись. Технические условия (Калію гідроксид. Технічні умови)
- ГОСТ 25336–82 Посуда и оборудование лабораторные стеклянные. Типы, основные параметры и размеры (Посуд та устаткування лабораторні скляні. Типи, основні параметри та розміри)
- ГОСТ 25794.3–83 Реактивы. Методы приготовления титрованных растворов для титрования осаджением, неводного титрования и других методов (Реактиви. Методи приготування титрованих розчинів для титрування осаджуванням, неводного титрування та інших методів)
- ГОСТ 28303–89 Изделия косметические. Упаковка, маркировка, транспортирование и хранение (Вироби косметичні. Пакування, маркування, транспортування та зберігання)
- ГОСТ 28638–2000 Изделия щетинно-щеточные бытовые. Общие технические условия (Вироби щетинно-щіткові побутові. Загальні технічні умови)
- ГОСТ 29188.0–91 Изделия парфюмерно-косметические. Правила приемки, отбор проб, методы органолептических испытаний (Вироби парфюмерно-косметичні. Правила приймання, відбирання проб, методи органолептичного випробовування)
- ГОСТ 29188.1–91 Изделия косметические. Метод определения температуры каплепадения (Вироби косметичні. Метод визначання температури краплепадіння)
- ГОСТ 29188.2–91 Изделия косметические. Метод определения водородного показателя pH (Вироби косметичні. Метод визначання водневого показника pH)
- ГОСТ 29251–91 (ИСО 385-1–84) Посуда лабораторная стеклянная. Бюретки. Часть 1. Общие требования (Посуд лабораторний скляний. Бюретки. Частина 1. Загальні вимоги).

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цьому стандарті вжито терміни та їх визначення згідно з ДСТУ 2472.

4 КЛАСИФІКАЦІЯ

Залежно від призначеності виготовляють такі вироби декоративної косметики:

- бальзами для губ;
- блиск для губ;
- губні помади;
- олівці для брів, губ та очей;
- рум'яна, пудру, блиск, маскувальні олівці, грим;
- тіні для повік;
- туш для вій;
- інші вироби.

5 ЗАГАЛЬНІ ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ

5.1 Вироби декоративної косметики — це суміш синтетичної і натуральної сировини: жирів, восків, олій, вітамінів, біологічно активних речовин, ароматизаторів, барвників і спеціальних добавок, що забезпечують їх спожиткові властивості.

5.2 Вироби декоративної косметики необхідно виготовляти згідно з вимогами цього стандарту за рецептурами і технічними вимогами на конкретні назви виробів за технологічними інструкціями (регламентами), які затверджені в установленому порядку.

5.3 Вироби за органолептичними та фізико-хімічними показниками мають відповідати вимогам, наведеним у таблиці 1. Конкретні значення показників мають бути зазначені у технічних вимогах на виріб декоративної косметики конкретної назви.

Таблиця 1 — Органолептичні та фізико-хімічні показники виробів декоративної косметики

Назва показника	Характеристика і норма					Метод випробування
	Помада губна і контурний олівець для губ	Блиск і бальзам для губ	Тіні для повік, рум'яна, пудра, маскувальний олівець, грим	Контурний олівець для повік та брів	Тверда туш для вій	
Зовнішній вигляд	Поверхня гладка, однорідна, рівномірно забарвлена або незабарвлена					ГОСТ 29188.0
Колір	Властивий кольору (назві) або тону (номеру) виробу конкретної назви					ГОСТ 29188.0
Запах	Властивий запаху виробу конкретної назви					ГОСТ 29188.0
Покривна здатність	Покрив рівний, однорідний				Покрив однорідний, без крупинок	11.5
Температура краплепадіння, °С	55 — 80	40 — 65	40 — 75	—	—	ГОСТ 29188.1
Кислотне число, мг КОН/г, не більше ніж	15	15	15	—	—	11.7
Карбонільне число, мг КОН/г, не більше ніж	8	8	—	—	—	11.8
Водневий показник (рН)	—	—	—	6,0 — 8,0	7,0 — 10,0	11.9
<p>Примітки 1. У виробих декоративної косметики дозволено незначні пори, що не псують зовнішній вигляд виробів та не впливають на їхню якість.</p> <p>Примітки 2. У виробих декоративної косметики з перламутровим блиском дозволено наявність розводів, що не псують зовнішній вигляд виробів та не впливають на їхню якість.</p> <p>Примітки 3. Для відлущувальних губних помад дозволено наявність вкраплень абразиву.</p>						

5.4 Вироби декоративної косметики за мікробіологічними показниками мають відповідати вимогам, наведеним у таблиці 2.

Таблиця 2 — Мікробіологічні показники виробів декоративної косметики

Назва показника	Характеристика і норми	Метод випробовування
Кількість мезофільних аеробних і факультативно-анаеробних мікроорганізмів, КУО/г (см ³), не більше ніж	100	11.10.3.1
Бактерії <i>Enterobactereaceae</i> в 1 г (см ³)	Немає	11.10.3.2
<i>Staphylococcus aureus</i> в 1 г (см ³)	Немає	11.10.3.3
<i>Pseudomonas aeruginosa</i> в 1 г (см ³)	Немає	11.10.3.4
Кількість дріжджів та пліснявих грибів, КУО/г (см ³), не більше ніж	Немає	11.10.3.5

5.5 Вимоги до сировини

5.5.1 Для виготовлення виробів декоративної косметики використовують сировину згідно з чинною нормативною документацією або закордонного виробництва, дозволена центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я України для використання у виробництві косметичної продукції.

5.5.2 Кожна партія сировини, що надходить на виробництво, повинна мати супровідний документ встановленої форми, який підтверджує її якість і безпечність.

6 ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ

6.1 Вироби декоративної косметики за токсиколого-гігієнічними показниками безпеки мають відповідати вимогам ДСанПіН 2.2.9.027 [1].

6.2 Перелік сировини, не дозволеної у складі виробів декоративної косметики, наведено у додатку 3 ДСанПіН 2.2.9.027 [1].

6.3 Періодичність контролювання повітря робочої зони встановлюють згідно з ГОСТ 12.1.005.

6.4 Виробничі приміщення мають бути обладнані загальнообмінною припливно-витяжною вентиляцією згідно зі СНиП 41-01 [2] і ГОСТ 12.4.021, забезпечені питною водою згідно з ГОСТ 2874 та повинні мати каналізацію. Опалювання, вентиляція та кондиціонування повітря мають відповідати вимогам СНиП 41-01 [2].

6.5 Технологічне устаткування має відповідати вимогам ГОСТ 12.2.003.

6.6 Загальні вимоги до технологічного процесу мають відповідати вимогам ГОСТ 12.3.002.

6.7 Організаційно-технічні заходи, що гарантують пожежну безпеку, потрібно виконувати згідно з ГОСТ 12.1.004 та НАПБ А.01.001 [3].

Застосовують такі засоби пожежогасіння: вогнегасний порошок класу В, тонкорозпорошену воду, повітряно-механічну піну, зріджений діоксид вуглецю.

6.8 Виробничий персонал повинен бути забезпечений такими засобами індивідуального захисту: халатами згідно з ГОСТ 12.4.131 та ГОСТ 12.4.132; захисними окулярами згідно з ГОСТ 12.4.013; гумовими рукавичками згідно з ГОСТ 20010. Під час виконання технологічних операцій з легкою косметичною сировиною потрібно використовувати респіратор ШБ-1 «Лепесток» згідно з ГОСТ 12.4.028. Можна використовувати інші засоби індивідуального захисту згідно з чинною нормативною документацією.

7 ВИМОГИ ЩОДО ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

7.1 Контролюють викиди шкідливих речовин в атмосферу згідно з вимогами ДСП 201 [4].

7.2 Захист ґрунту від забруднення побутовими і промисловими відходами здійснюють згідно з вимогами СанПіН 42-128-4690 [5].

7.3 Утилізують промислові відходи згідно з вимогами ДСанПіН 2.2.7.029 [6].

7.4 Захист поверхневих вод від забруднення здійснюють згідно з вимогами СанПіН 4630 [7].

8 ПАКУВАННЯ

8.1 Вироби декоративної косметики фасують у скляні, металеві, полімерні або комбіновані баночки, металеві, полімерні або комбіновані пенали, полімерні або картонні коробочки, полімерні або дерев'яні оправы для контурних олівців та губних помад.

Форма, розміри та зовнішнє оздоблення спожиткової тари та закупорювальних засобів повинні відповідати чинним нормативним документам, за якими їх виготовлено.

Дозволено використовувати інші види спожиткової тари за погодженням із споживачем.

8.2 Спожиткова тара має гарантувати безпечність виробів та відповідну якість під час транспортування, зберігання та використання.

8.2.1 Вироби декоративної косметики не повинні випадати із спожиткової тари.

8.2.2 Пенали або оправы повинні бути щільно закриті кришками. Корпус пенала або оправы має вільно рухатися, а під час зворотнього руху не повинен зрізати собою краї виробу.

8.2.3 Баночки або коробочки мають бути заповнені до країв без порожнин і закриватися кришками. Поверхню вмісту баночки чи коробочки можна закривати прокладкою із пергаменту, підпергаменту або фольги.

8.3 Вироби декоративної косметики за необхідності комплектують допоміжними засобами для макіяжу: китичками, щіточками, аплікаторами, спонжами тощо.

8.4 Спожиткову тару із виробами декоративної косметики заповнюють відповідно до маси або об'єму, встановлених у технічних вимогах на виріб конкретної назви.

Допустимі від'ємні відхилення за масою або об'ємом від номінального значення встановлюють у технічних вимогах на виріб конкретної назви, і вони становлять не більше ніж 6 %.

8.5 Вироби декоративної косметики дозволено виготовляти у футлярі, на листівці або у вигляді набору.

8.6 Спожиткова тара та пакувальні засоби мають бути виготовлені із матеріалів, дозволених органами центральної виконавчої влади у сфері охорони здоров'я України для контакту із харчовими продуктами та парфумерно-косметичними виробами.

8.7 Пакують у транспортну тару згідно з ГОСТ 28303.

9 МАРКУВАННЯ

9.1 Маркують спожиткову тару з виробами декоративної косметики згідно з ГОСТ 28303 із таким доповненням.

9.1.1 Термін придатності зазначають так: «Придатний (Потрібно використати) до (місяць, рік)» або «Термін придатності (місяців, років)» із зазначенням у цьому випадку дати виготовлення або місяця на пакуванні, де цю дату нанесено.

9.1.2 Перелік інгредієнтів має починатися заголовком «Інгредієнти» або «Склад». Інгредієнти, масова частка яких становить менше ніж 1 %, можна наводити у будь-якому порядку після тих інгредієнтів, масова частка яких більше ніж 1 %.

9.1.3 Барвники можуть бути наведені у будь-якому порядку після решти інгредієнтів згідно з індексом кольору або прийнятими позначками.

Барвники різних тонів, які використані для виготовлення виробів декоративної косметики одного найменування і назви, можуть бути подані повним переліком із зазначенням: «можуть містити», «+» або «-».

9.1.4 Парфумерну (ароматичну) композицію зазначають як один інгредієнт термінами «запахка», «ароматизатор», «ароматична композиція» або «парфумерна композиція», не зазначаючи її склад.

9.2 Маркують транспортують тару згідно з ГОСТ 28303.

10 ПРАВИЛА ПРИЙМАННЯ

10.1 Вироби декоративної косметики приймають згідно з ГОСТ 29188.0 із такими доповненнями.

10.2 Для перевіряння відповідності виробів декоративної косметики вимогам цього стандарту проводять приймально-здавальне та періодичне випробовування.

10.3 Приймально-здавальне випробовування виконують за зовнішнім виглядом пакування і маркування; за органолептичними показниками: зовнішнім виглядом, кольором, запахом і покривною здатністю; за фізико-хімічними показниками: кислотним числом, водневим показником рН, температурою краплепадіння (крім рідинних губних помад та блиску для губ).

10.4 Періодичне випробовування виконують за фізико-хімічним показником «карбонільне число» та за мікробіологічними показниками не рідше ніж один раз на квартал.

11 МЕТОДИ КОНТРОЛЮВАННЯ

11.1 Відбирають проби згідно з ГОСТ 29188.0.

Маса усередненої сукупної проби виробів декоративної косметики має бути не менше ніж 30 г.

Для визначання мікробіологічних показників маса усередненої сукупної проби має бути не менше ніж 15 г.

11.2 Визначання зовнішнього вигляду

Зовнішній вигляд виробів декоративної косметики визначають згідно з розділом 3 ГОСТ 29188.0.

11.3 Визначання кольору

Колір виробів декоративної косметики визначають згідно з розділом 3 ГОСТ 29188.0.

11.4 Визначання запаху

Запах виробів декоративної косметики визначають згідно з розділом 3 ГОСТ 29188.0.

11.5 Визначання покривної здатності

Покривну здатність виробів декоративної косметики визначають органолептично (візуально), для чого наносять олівцем (для виробів у олівці) або допоміжними засобами для макіяжу (китичками, щіточками, аплікаторами, спонжами тощо) чи щіточкою згідно з ГОСТ 28638 смужку площею 2 см² на зовнішню поверхню кисті руки або аркуш білого паперу тричі на те саме місце.

Під час визначання покривної здатності твердої туші для вій перед нанесенням смужки треба провести по ній вологою щіточкою 7 — 10 разів.

Покрив виробів декоративної косметики має бути рівний, однорідний.

11.6 Визначання температури краплепадіння

Температуру краплепадіння виробів декоративної косметики визначають згідно з ГОСТ 29188.1.

11.7 Визначання кислотного числа

Метод ґрунтується на нейтралізації вільних кислот розчином лугу.

11.7.1 Апаратура, реактиви, допоміжні матеріали

Ваги лабораторні загальної призначеності згідно з ГОСТ 24104.

рН-метр будь-якої марки з набором електродів із границею допустимої абсолютної похибки вимірювання рН $\pm 0,1$ згідно з чинною нормативною документацією.

Бюретка місткістю 10 см³ згідно з ГОСТ 29251.

Стакан В(Н)-1(2)—100(150) ТС згідно з ГОСТ 25336.

Циліндр 1(3)—50(100)—2 згідно з ГОСТ 1770.

Вода дистильована згідно з ГОСТ 6709.

Мішалка магнітна згідно з чинною нормативною документацією.

Гідроксид калію згідно з ГОСТ 24363, спиртовий розчин молярної концентрації $c(\text{KOH}) = 0,2$ моль/дм³.

Спирт етиловий ректифікований згідно з ДСТУ 4221.

Толуол згідно з ГОСТ 5789 або ГОСТ 9880.

Баня водяна згідно з чинною нормативною документацією.

Можна застосовувати інші прилади, реактиви і посуд тощо з характеристиками не гіршими, ніж зазначені.

11.7.1.1 Готують титровані розчини та визначають їхню концентрацію згідно з ГОСТ 25794.3.

11.7.2 Готування до випробування

Перед початком роботи рН-метр перевіряють згідно з інструкцією, що її додають до приладу.

11.7.3 Випробовування

Зважують (0,8 — 1,0) г випробного виробу декоративної косметики у стакані для титрування і результат зважування у грамах записують з точністю до четвертого десяткового знака. Додають циліндром 40 см³ суміші толуолу зі спиртом (1:1) і нагрівають на водяній бані до повного розчинення. Після охолодження за кімнатної температури у стакан занурюють електроди і титрують, постійно перемішуючи, спиртовим розчином гідроксиду калію до рН 10,2—10,5.

11.7.4 Опрацювання результатів

Кислотне число X , мг КОН/г, обчислюють за формулою:

$$X = \frac{V \cdot 11,2}{m},$$

де V — об'єм точно 0,2 моль/дм³ розчину гідроксиду калію, витраченого на титрування кислоти, см³;

m — маса наважки виробів декоративної косметики, г;

11,2 — масова концентрація гідроксиду калію в розчині 0,2 моль/дм³, мг/см³.

Визначають до другого десяткового знака, а потім округлюють до першого.

За результат випробування беруть середнє арифметичне значення результатів двох паралельних визначань.

Границя повторюваності (збіжності) r — абсолютна величина різниці результатів двох випробувань, що отримана в умовах повторюваності за довірчої ймовірності 95 %, не повинна перевищувати 1,0 мг КОН/г.

Границя відтворюваності R — абсолютна величина різниці результатів двох випробувань, що отримана в умовах відтворюваності за довірчої ймовірності 95 %, не повинна перевищувати 1,5 мг КОН/г.

Границі абсолютної похибки методу за довірчої ймовірності 95 % становлять $\pm 1,2$ мг КОН/г.

11.8 Визначання карбонільного числа

Метод ґрунтується на оксимируванні карбонільних сполук гідроксиламіном хлориду і подальшому визначанні надлишку гідроксиламіну основи титруванням розчином кислоти.

11.8.1 Апаратура, реактиви, допоміжні матеріали

Ваги лабораторні загальної призначеності високого класу точності згідно з ГОСТ 24104 з границею допустимої абсолютної похибки одноразового зважування не більше ніж $\pm 0,0001$ г.

рН-метр будь-якої марки із набором електродів з межею допустимої абсолютної похибки вимірювання рН $\pm 0,1$.

Бюретка місткістю 10 см³ згідно з ГОСТ 29251.

Колба П-1—100(250)—29/32 ТС згідно з ГОСТ 25336.

Холодильник повітряний ХВ—29/32 згідно з чинною нормативною документацією.

Циліндр 1(3)—50(100)—2 згідно з ГОСТ 1770.

Стакан В(Н)-1(2)—100(150) ТС згідно з ГОСТ 25336.

Баня водяна згідно з чинною нормативною документацією.

Мішалка магнітна згідно з чинною нормативною документацією.

Вода дистильована згідно з ГОСТ 6709.

Гідроксиламіну гідрохлорид згідно з ГОСТ 5456, розчин молярної концентрації $c(\text{NH}_2\text{OH} \cdot \text{HCl}) = 0,5$ моль/дм³ у 60-відсотковому етиловому спирті.

Калію гідроксид згідно з ГОСТ 24363, спиртовий розчин молярної концентрації $c(\text{KOH}) = 0,2$ моль/дм³.

Кислота сірчана згідно з ГОСТ 4204, водний розчин молярної концентрації $c(1/2 \text{ H}_2\text{SO}_4) = 0,2$ моль/дм³.

Спирт етиловий ректифікований згідно з ДСТУ 4221.

Толуол згідно з ГОСТ 5789 або ГОСТ 9880.

Можна застосовувати інші прилади, реактиви, посуд тощо з характеристиками не гіршими, ніж зазначені.

11.8.1.2 Готують титровані розчини та визначають їх концентрацію згідно з ГОСТ 25794.3.

11.8.2 Готування до випробовування

pH-метр перевіряють та калібрують відповідно до інструкції, що її додають до приладу.

11.8.3 Випробовування

Зважують у колбі (0,5—0,6) г виробів. Результат зважування в грамах записують з точністю до четвертого десяткового знака, додають 15 см³ суміші толуолу зі спиртом (1:1), 15 см³ розчину гідроксиламіну гідрохлориду та з бюретки 10 см³ розчину гідроксиду калію для вивільнення гідроксиламіну основи. Колбу приєднують до повітряного холодильника, нагрівають на киплячій водяній бані протягом 1 год. Після охолодження колби суміш переносять у стакан для титрування, колбу промивають 20 см³ етилового спирту у 2—3 прийоми. У стакан занурюють електроди та титрують надлишок гідроксиламіну основи розчином сірчаної кислоти, постійно перемішуючи до pH (3,5—4,0). Паралельно проводять контрольне випробовування.

11.8.4 Опрацювання результатів

Карбонільне число X_1 , мг КОН/г, обчислюють за формулою:

$$X_1 = \frac{(V - V_1) \cdot 11,2}{m},$$

де V — об'єм точно 0,2 моль/дм³ розчину сірчаної кислоти, витраченої на титрування гідроксиламіну основи в контрольному випробовуванні, см³;

V_1 — об'єм точно 0,2 моль/дм³ розчину сірчаної кислоти, витраченої на титрування гідроксиламіну основи в робочому випробовуванні, см³;

m — маса наважки виробів декоративної косметики, г;

11,2 — масова концентрація гідроксиду калію в розчині 0,2 моль/дм³, мг/см³.

Визначають до другого десяткового знака, а потім округлюють до першого.

За результат випробування беруть середнє арифметичне значення результатів двох паралельних визначань.

Границя повторюваності (збіжності) r — абсолютна величина різниці результатів двох випробовувань, що отримана в умовах повторюваності за довірчої ймовірності 95 %, не повинна перевищувати 2,0 мг КОН/г.

Границя відтворюваності R — абсолютна величина різниці результатів двох випробовувань, що отримана в умовах відтворюваності за довірчої ймовірності 95 %, не повинна перевищувати 4,0 мг КОН/г.

Границі абсолютної похибки методу за довірчої ймовірності 95 % становлять $\pm 3,0$ мг КОН/г.

11.9 Визначання водневого показника

11.9.1 Водневий показник pH визначають згідно з ГОСТ 29188.2 із такими доповненнями.

11.9.2 Готування до випробування

1 г випробного виробу декоративної косметики поміщають у стакан, наливають 99 см³ дистильованої води, нагрітої за перемішування до (95—100) °С, отриману суміш охолоджують до (20 \pm 2) °С, відділяють водний шар і вимірюють pH.

11.10 Визначання мікробіологічних показників

Методи полягають у висіванні розчину наважок відібраної проби виробів декоративної косметики у живильні середовища з подальшим культивуванням посівів в умовах, сприятливих для росту мікроорганізмів.

11.10.1 Апаратура, реактиви, матеріали

Ваги лабораторні згідно з ГОСТ 24104 4-го класу точності з найбільшою межею зважування 200 г і границею допустимої похибки не більше ніж 15 мг.

Машина для виготовлення ватних пробок.

Вата медична гігроскопічна згідно з ГОСТ 5556.

Марля медична згідно з ГОСТ 9412.

Пінцети медичні згідно з ГОСТ 21241.

Спиртівка СЛ-1 або СЛ-2 згідно з ГОСТ 25336.

Колби П-1(2)—50—29/32 ТХС, П-1(2)—100—29/32 ТХС, П-1(2)—250—29/32 ТХС згідно з ГОСТ 25336.

Спирт етиловий ректифікований згідно з ДСТУ 4221.

11.10.2 Відбирання проб

Відбирають проби згідно з ГОСТ 29188.0 із таким доповненням.

Проби для визначення мікробіологічних показників відбирають перед відбиранням проб для визначення органолептичних і фізико-хімічних показників із дотриманням правил асептики для того, щоб уникнути вторинного мікробного забруднення виробів декоративної косметики.

Проба, відібрана від окремої одиниці пакування, є точковою. Точкові проби з'єднують, перемішують і складають усереднену сукупну пробу, яка складається із рівних точкових проб. Таку саму кількість пакування використовують і для повторного випробовування. Якщо маса (об'єм) виробів декоративної косметики в пакуванні менше ніж 5 г (см³), вміст випробовують повністю або використовують більшу кількість пакувань.

Усереднену сукупну пробу відбирають із спожиткової тари з непошкодженим пакуванням, яке не зазнавало зовнішнього впливу. У разі пошкодженого пакування про це обов'язково зазначають у протоколі.

Перед розкриттям спожиткової тари місце з'єднання кришки (ковпачка) із тарою протирають тампоном, змоченим етиловим ректифікованим спиртом.

Проби відбирають у боксі поблизу полум'я пальника стерильним пінцетом у стерильну колбу із широким горлом місткістю від 100 см³ до 200 см³ і закупорюють ватно-марлевым тампоном. Першу порцію кількості 10 % вмісту тари відбирають у окремий посуд і викидають.

11.10.3 Випробовування

11.10.3.1 Визначення кількості мезофільних аеробних і факультативно-анаеробних мікроорганізмів — згідно з розділом 6 ДСТУ 3438 (ГОСТ 30468).

11.10.3.2 Визначення бактерій *Enterobacteriaceae* — згідно з розділом 6 ДСТУ 3034 (ГОСТ 30282).

11.10.3.3 Визначення *Staphylococcus aureus* — згідно з розділом 6 ДСТУ 3031 (ГОСТ 30279).

11.10.3.4 Визначення *Pseudomonas aeruginosa* — згідно з розділом 6 ДСТУ 3033 (ГОСТ 30281).

11.10.3.5 Визначення кількості дріжджів і пліснявих грибів — згідно з розділом 6 ДСТУ 3032 (ГОСТ 30280).

12 ПРАВИЛА ТРАНСПОРТУВАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ

Транспортування і зберігання виробів декоративної косметики має відповідати вимогам ГОСТ 28303.

13 ГАРАНТІЇ ВИРОБНИКА

13.1 Виробник гарантує відповідність виробів декоративної косметики вимогам цього стандарту у разі дотримання наведених у розділі 12 умов транспортування та зберігання.

13.2 Термін придатності виробів декоративної косметики визначає підприємство-виробник за погодженням із центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я України.

ДОДАТОК А
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

1 ДСанПіН 2.2.9.027–99 Державні санітарні правила і норми безпеки продукції парфумерно-косметичної промисловості, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01.07.1999 р., № 27

2 СНиП 41-01–2003 Санитарные нормы и правила. Отопление, вентиляция и кондиционирование (Санітарні норми і правила. Опалювання, вентиляція та кондиціонування), затверджені постановою Держбуду Росії від 26.06.2003 р., № 115

3 НАПБ А.01.001–04 Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом МНС України від 19.10.2004 р., № 126; зареєстровано в Мін'юсті України 4.11.2004 р. за № 1410/10009

4 ДСП 201–97 Державні санітарні правила охорони атмосферного повітря населених місць від забруднення хімічними і біологічними речовинами, затверджені наказом МОЗ України від 09.07.1997 р., № 201

5 СанПиН 42-128-4690–88 Санитарные правила содержания территорий населенных мест (Санітарні правила утримання територій населених місць), затверджені наказом МОЗ СРСР від 05.08.1988 р., № 4690

6 ДСанПіН 2.2.7.029–99 Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01.07.1999 р., № 29

7 СанПиН 4630–88 Санитарные правила и нормы охраны поверхностных вод от загрязнения (Санітарні правила і норми охорони поверхневих вод від забруднення), затверджені наказом МОЗ СРСР від 04.07.1988 р., № 4630.

Код УКНД 71.100.70

Ключові слова: вироби косметичні для макіяжу на жировосковій основі, вироби декоративної косметики, органолептичні показники, фізико-хімічні показники, пакування, маркування, термін придатності.

Редактор **Ж. Волкова**
Технічний редактор **О. Касіч**
Коректор **О. Ніколаєнко**
Верстальник **Р. Дученко**

Підписано до друку 17.02.2009. Формат 60 × 84 1/8.
Ум. друк. арк. 1,39. Зам. Ціна договірنا.

Виконавець
Державне підприємство «Український науково-дослідний
і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»)
вул. Святошинська, 2, м. Київ, 03115

Свідоцтво про внесення видавця видавничої продукції до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції від 14.01.2006 р., серія ДК, № 1647